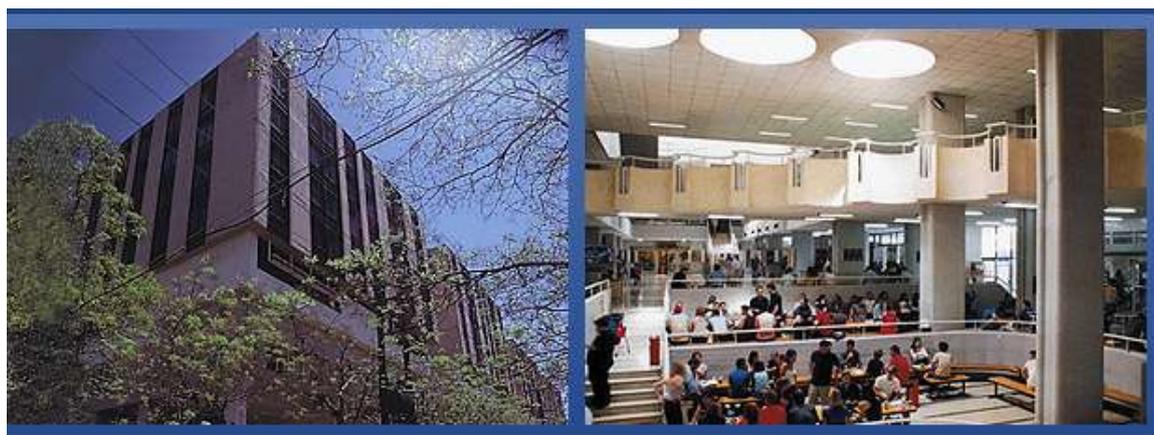

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ,
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

**1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ»**

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελίδες

1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ»	
1.1. Εισαγωγή	4
1.2. Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης	4
1.3. Οργάνωση - Συντονισμός της Πρακτικής Άσκησης	5
1.4. Προϋποθέσεις Συμμετοχής στην Πρακτική Άσκηση	6
1.4.1. Προϋποθέσεις υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης εκτός Θεσσαλονίκης	9
1.5. Υποχρεώσεις φοιτητών/-τριών στην διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης της Κατεύθυνσης	10
1.6. Αντικείμενο Ενασχόλησης στην Πρακτική Άσκηση	12
1.7. Σχεδιασμός Εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Παρέμβασης	13
1.8. Φορείς υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στην Κατεύθυνση	14
-----	
2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»	
2.1. Εισαγωγή	15
2.2. Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης	15
2.3. Οργάνωση - Συντονισμός της Πρακτικής Άσκησης	16
2.4. Προϋποθέσεις Συμμετοχής στην Πρακτική Άσκηση	16
2.4.1. Προϋποθέσεις υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης εκτός Θεσσαλονίκης	18
2.5. Υποχρεώσεις φοιτητών/τριών στην διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης της Κατεύθυνσης	19
2.6. Αντικείμενο Ενασχόλησης στην Πρακτική Άσκηση	21
2.7. Φορείς υλοποίησης της πρακτικής Άσκησης στην Κατεύθυνση	22

1. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ»

1.1. Εισαγωγή

Το Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας έχει εντάξει στο Πρόγραμμα Σπουδών του και προσφέρει στους φοιτητές και στις φοιτήτριές του την Πρακτική Άσκηση (ΠΑ I & II). Η Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, το οποίο διδάσκεται κατά τα δύο εξάμηνα του τελευταίου έτους σπουδών. Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι η ουσιαστική σύνδεση της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και η ομαλή ένταξη των αποφοίτων στην παραγωγική διαδικασία.

1.2. Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης

Οι στόχοι της Πρακτικής Άσκησης της Κατεύθυνσης σε σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε εγκεκριμένες δομές του Υπουργείου Παιδείας, και Θρησκευμάτων (Υ.ΠΑΙ.Θ) είναι οι εξής:

- Η γνωριμία των φοιτητών/-τριών με το χώρο του σχολείου και με τους παράγοντες που το συναπαρτίζουν: διοίκηση σχολείου, εκπαιδευτικοί, ωρολόγιο πρόγραμμα, διδασκαλία, γονείς μαθητών.
- Η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη διδακτική πράξη σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης, δηλαδή Ειδικά Σχολεία, Τμήματα Ένταξης (ΤΕ), Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Ε.Ε.ΕΚ) και άλλους φορείς του Υ.ΠΑΙ.Θ, όπου εκπαιδεύονται και υποστηρίζονται μαθητές/άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία.
- Η απόκτηση από μέρος των φοιτητών/-τριών θεμελιωδών δεξιοτήτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης και κατάρτισης εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία μέσα από χρήση εκπαιδευτικών μεθόδων και μέσων συλλογής πληροφοριών - δεδομένων, που είναι

απαραίτητα για τη λήψη σημαντικών εκπαιδευτικών αποφάσεων και το σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.

- Η συμμετοχή και εμπλοκή τους στην καθημερινότητα της τάξης, μαθητεύοντας δίπλα στον/στην εκπαιδευτικό, προετοιμάζοντας και σχεδιάζοντας διδασκαλίες υπό την επίβλεψη του υπεύθυνου εκπαιδευτικού. Συγκεκριμένα οι φοιτητές/-ριες θα πρέπει:

--- να προσδιορίζουν τους εκπαιδευτικούς στόχους σύμφωνα με το προφίλ του παιδιού/μαθητή ή και της ομάδας των μαθητών της ειδικής τάξης

--- να διαφοροποιούν και να προσαρμόζουν το αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης που φοιτά ο μαθητής/η ομάδα των μαθητών στις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του μαθητή ή των μαθητών τους με επιλογή των κατάλληλων πάντα στρατηγικών και μεθόδων διδασκαλίας,

--- να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να υλοποιούν δραστηριότητες (π.χ. κατασκευή εργαλείου ατομικής/ομαδικής αξιολόγησης, σχέδιο ατομικής/ομαδικής διδασκαλίας, εφαρμογή μεθόδων διδασκαλίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, κ.ά.),

- Η δημιουργία νέου παιδαγωγικού υλικού παρέμβασης για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες,
- Η αξιολόγηση των ατομικών ή/και ομαδικών διδασκαλιών του μαθητή ή των μαθητών τους καθώς και ο αναστοχασμός των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που έθεσαν
- Η επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των δραστηριοτήτων που εκπονούν οι φοιτητές στα σχολεία
- Η καταγραφή της πρακτικής άσκησης και η συγγραφή μιας εργασίας ανά εξάμηνο

1.3. Οργάνωση – Συντονισμός της Πρακτικής Άσκησης

Ο/Η κάθε ασκούμενος/-η φοιτητής/-τρια οφείλει να επιλέξει ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επόπτη/-τρια της Πρακτικής Άσκησης, αφού προηγηθεί σχετική ανακοίνωση και προσωπική συνεννόηση μαζί του/της.

Η Πρακτική Άσκηση του Τμήματος σχεδιάζεται, οργανώνεται και υλοποιείται από την αρμόδια Συντονιστική Επιτροπή της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος, η οποία αποτελείται από δύο μέλη Δ.Ε.Π., την Επίκουρη Καθηγήτρια κ Βασιλική Γιαννούλη (giannouli@uom.edu.gr) και τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Παναγιώτη Βαρσάμη (varsamis@uom.edu.gr) και τα μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματος κ.κ. Αικατερίνη Νοταρίδου

(katnot@uom.edu.gr) και Θεοφανεία Τοαμπάζη (anita@uom.edu.gr).

Για τους/τις ασκούμενους/-ες ορίζεται από τον φορέα ένας/μία εκπαιδευτικός/επιβλέπων/-ουσα, ο/η οποίος/-α αναλαμβάνει την επίβλεψη και καθοδήγησή τους στον χώρο Πρακτικής Άσκησης.

1.4. Προϋποθέσεις Συμμετοχής στην Πρακτική Άσκηση

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής **ΜΟΝΟΝ** οι τεταρτοετείς (Ζ' και Η' εξαμήνου) ή επί πτυχίω φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης «Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες» που πληρούν τις Προϋποθέσεις Υλοποίησης ΠΑ όπως αυτές αναφέρονται στον Οδηγό Σπουδών ανά έτος εισαγωγής στο Τμήμα έχουν δικαίωμα δήλωσης των μαθημάτων Πρακτική Άσκηση I & II.

Βάσει της υπ' αριθμ. 12/13-2-2020 απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να δηλώσουν την Πρακτική Άσκηση I (ΠΑ I) ως υποχρεωτικό μάθημα που προσφέρεται **αποκλειστικά** στο Χειμερινό Εξάμηνο Σπουδών. Στη συνέχεια θα έχουν την δυνατότητα να δηλώσουν την Πρακτική Άσκηση II (ΠΑ II) ως υποχρεωτικό μάθημα που προσφέρεται **αποκλειστικά** στο Εαρινό Εξάμηνο Σπουδών **ΜΟΝΟΝ** εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις επισκέψεις τους στους φορείς πρακτικής άσκησης, έχουν παραδώσει εργασία και έχουν πάρει προβιβάσιμο βαθμό στην Πρακτική Άσκηση I (ΠΑ I). Η παραπάνω απόφαση αφορά όλους ανεξαιρέτως τους φοιτητές του Τμήματος συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προτίθενται να μετακινηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Ειδικότερα, δικαίωμα δήλωσης Πρακτικής Άσκησης έχουν **ΜΟΝΟΝ** οι τεταρτοετείς ή επί πτυχίω φοιτητές /-τριες που κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου έχουν συγκεντρώσει 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ -ECTS από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και έχουν πάρει προβιβάσιμο βαθμό στα οριζόμενα ως προαπαιτούμενα μαθήματα ανάλογα με την Κατεύθυνση και με το έτος εισαγωγής τους στο Τμήμα (βλέπετε Οδηγό Σπουδών ανά έτος εισαγωγής). Η Πρακτική Άσκηση υλοποιείται σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, δηλαδή κατά την διάρκεια των 13 εβδομάδων διδασκαλίας των μαθημάτων, με τους περιορισμούς που τυχόν μπορεί να προκύψουν από τη λειτουργία των σχολικών μονάδων ή άλλων φορέων υποδοχής.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κανονισμού Α' Κύκλου Σπουδών του Τμήματος ΕΚΠ (υπό δημοσίευση) 'Θέματα που δεν ορίζονται από τον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζονται κατόπιν αποφάσεων της Συνέλευσης του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις' και την υπ' αριθμ. 8/19-11-2020 απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, σε περίπτωση αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων και φορέων υποδοχής ή/και αναστολής της φυσικής παρουσίας των φοιτητών/-τριών μας σε αυτούς λόγω εκτάκτων συνθηκών (π.χ. θέσπιση έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας), η Πρακτική Άσκηση δύναται να υλοποιείται και να αξιολογείται (πάντοτε στη διακριτική ευχέρεια των εποπτών και σύμφωνα με τις επιπλέον προϋποθέσεις που θέτει το Υ.ΠΑΙ.Θ) με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών:

α) Απομείωση των επισκέψεων των φοιτητών/-τριών στις σχολικές μονάδες-φορείς υποδοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε έκτακτες συνθήκες λειτουργίας τους σε συνδυασμό με τη δεκτικότητα συνεργασίας τους με τους ασκούμενους φοιτητές/-τριες

β) Υιοθέτηση εναλλακτικών τρόπων υλοποίησης και αξιολόγησης του παραγόμενου έργου των φοιτητών/-τριών όσον αφορά στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της παιδαγωγικής/εξατομικευμένης εκπαιδευτικής παρέμβασης σε μαθητή/μαθητές που καταθέτουν στον επόπτη/-τριά τους. Ενδεικτικά, θα μπορούσε να γίνει προσαύξηση των απαιτήσεων της γραπτής εργασίας που κατατίθεται, υλοποίηση μικροδιδασκαλιών, εκπόνηση εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων παρέμβασης (ΕΠΕ) με τήρηση των αρχών της εμπειρικά τεκμηριωμένης πρακτικής κατόπιν μελέτης και συζήτησης συγκεκριμένων υποθετικών περιπτώσεων (case studies).

Η ΠΑ πιστώνεται με 12 πιστωτικές μονάδες ECTS ανά εξάμηνο.

Ο επόπτης/-τρια που θα επιλέξει ο φοιτητής/-τρια για την Πρακτική του Άσκηση ενδέχεται να θέσει ως κριτήριο αποδοχής του/της, πέραν των προαπαιτούμενων υποχρεωτικών μαθημάτων που προβλέπονται στον Οδηγό Σπουδών, την ύπαρξη προβιβάσιμου βαθμού σε κάποια επιπλέον μαθήματα (είτε Υ είτε ΥΕ) τα οποία άπτονται του γνωστικού του/της αντικειμένου και θεωρεί αναγκαία για την υλοποίηση της ΠΑ σε εξειδικευμένο πλαίσιο.

* Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης (προαπαιτούμενα μαθήματα και ECTS) ανάλογα με το έτος εισαγωγής των φοιτητών.

**Για τους φοιτητές που εισήχθησαν
το ακαδ. έτος 2019-2020 και μετά
(ΑΜ/20, /21)**

Ο φοιτητής/-τρια δεν πρέπει να οφείλει περισσότερα από (8) μαθήματα, δηλαδή πρέπει να έχει συγκεντρώσει από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και να έχει πάρει προβιβάσιμο βαθμό σε 5 από τα 7 προαπαιτούμενα μαθήματα, που έχουν ως εξής:

1. Εκπαίδευση ατόμων με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές/ αυτισμό (Δ' εξάμηνο)
2. Διδακτική Μεθοδολογία για την εκπαίδευση των ΑμΕΑ (Ε' εξάμηνο)
3. Εκπαίδευση ατόμων με νοητική καθυστέρηση/ αναπηρία (Ε' εξάμηνο)
4. Διαταραχές λόγου, Ομιλίας και επικοινωνίας (ΣΤ' εξάμηνο)
5. Διδασκαλία μαθηματικών σε άτομα με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής (ΣΤ' εξάμηνο)
6. Εισαγωγή στην Υποστηρικτική Τεχνολογία (Ε' εξάμηνο)
7. Εκπαίδευση ατόμων με κινητικές/ σωματικές αναπηρίες (Δ' εξάμηνο)

**Για τους φοιτητές που εισήχθησαν
το ακαδ. έτος 2018/2019
(ΑΜ/19)**

Ο φοιτητής/-τρια δεν πρέπει να οφείλει περισσότερα από (8) μαθήματα, δηλαδή πρέπει να έχει συγκεντρώσει από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και να έχει πάρει προβιβάσιμο βαθμό σε 3 από τα 4 προαπαιτούμενα μαθήματα, που έχουν ως εξής:

1. Εκπαίδευση ατόμων με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές/ αυτισμό (Δ' εξάμηνο)
2. Εκπαίδευση ατόμων με νοητική καθυστέρηση/ αναπηρία (Ε' εξάμηνο)
3. Διαταραχές λόγου, Ομιλίας και επικοινωνίας (ΣΤ' εξάμηνο)
4. Εκπαίδευση ατόμων με κινητικές/ σωματικές αναπηρίες (Δ' εξάμηνο)

**Για του φοιτητές που
εισήχθησαν το ακαδ. έτος 2017/2018
(ΑΜ/18)**

Ο φοιτητής/-τρια δεν πρέπει να οφείλει περισσότερα από (8) μαθήματα, δηλαδή πρέπει να έχει συγκεντρώσει από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και να έχει πάρει προβιβασμό βαθμό σε 4 από τα 6 προαπαιτούμενα μαθήματα, που έχουν ως εξής:

1. Εκπαίδευση ατόμων με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές/ αυτισμό (Δ' εξάμηνο)
2. Διδακτική Μεθοδολογία για την εκπαίδευση των ΑμΕΑ (Ε' εξάμηνο)
3. Εκπαίδευση ατόμων με νοητική καθυστέρηση/ αναπηρία (Ε' εξάμηνο)
4. Διαταραχές λόγου, Ομιλίας και επικοινωνίας (ΣΤ' εξάμηνο)
5. Διδασκαλία μαθηματικών σε άτομα με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής (ΣΤ' εξάμηνο)
6. Εισαγωγή στην Υποστηρικτική Τεχνολογία

1.4.1. Προϋποθέσεις υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης εκτός Θεσσαλονίκης

Οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης, μετά από συνεννόηση με τον/την επόπτη/τριά τους, υλοποιούν την Πρακτική τους Άσκηση σε σχολικές δομές ή φορείς του ΥΠΑΙΘ εντός του νομού Θεσσαλονίκης.

Βάσει της υπ' αριθμ. αρ. 2/14-09-2009 απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, δίνεται η δυνατότητα σε φοιτητές/-τριες να υλοποιούν την ΠΑ και εκτός Θεσσαλονίκης, όταν συντρέχουν λόγοι εργασίας, υγείας, ή/και ύπαρξη οικογένειας - ανατροφής ανήλικων τέκνων. Η παραπάνω απόφαση μπορεί να τροποποιηθεί, κατ' εξαίρεση, με νέα απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος εφόσον προκύψουν έκτακτες συνθήκες (π.χ. θέσπιση μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας). Η εποπτεία της ΠΑ εκτός Θεσσαλονίκης βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια των εποπτών.

Στην περίπτωση που δεν συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι (εργασίας, υγείας, οικογένειας ή/ & ανατροφής ανήλικων τέκνων), για την πραγματοποίηση ΠΑ εκτός

Θεσσαλονίκης οι φοιτητές/-τριες υποχρεούνται να περάσουν 3 επιπλέον μαθήματα (Υ ή ΥΕ), όπως αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών, δηλ να συγκεντρώσουν 165 ECTS και να μην οφείλουν περισσότερα από πέντε μαθήματα (όχι μαθήματα Ε.Ε. και ΞΓ).

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 19/23-01-2014 απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που θα πρέπει να κατατεθούν στη Γραμματεία του Τμήματος και για τις δύο περιπτώσεις υλοποίησης ΠΑ εκτός Θεσσαλονίκης είναι τα ακόλουθα:

1. Αίτηση ενδιαφέροντος του/της φοιτητή/-τριας μέχρι τέλους Μαΐου του προηγούμενου από την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης ακαδημαϊκού έτους
2. Υπεύθυνη δήλωση του/της φοιτητή/-τριας ότι διαμένει μόνιμα εκτός Θεσσαλονίκης
3. Βεβαίωση της σχολικής μονάδας ή της δομής του ΥΠΑΙΘ ότι αποδέχεται τον/την φοιτητή/-τρια για πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης.

1.5. Υποχρεώσεις φοιτητών/-τριων στην διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης της Κατεύθυνσης

✓ Αρχικά οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να ελέγχουν ότι έχουν περάσει τα προαπαιτούμενα μαθήματα και έχουν συγκεντρώσει τις απαραίτητες πιστωτικές μονάδες ECTS, όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών και στη συνέχεια να δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα «Πρακτική Άσκηση Ι» στο χειμερινό και «Πρακτική Άσκηση ΙΙ» στο εαρινό εξάμηνο σπουδών. **ΜΟΝΟ** οι φοιτητές/-τριες που πληρούν τις προϋποθέσεις κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου δικαιούνται να ξεκινήσουν την Πρακτική τους Άσκηση.

✓ Ακριβώς μετά την τοποθέτηση τους στις αντίστοιχες Σχολικές μονάδες Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) καθώς και στις εγκεκριμένες δομές/φορείς του Υ.ΠΑΙ.Θ. από τους Επόπτες/-τριές τους οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να ασκούνται στο φορέα υποδοχής όπου υλοποιείται η ΠΑ, δύο ημέρες την εβδομάδα (οι ημέρες καθορίζονται συνήθως από τον φορέα υποδοχής), ακολουθώντας το ωράριο της σχολικής μονάδας. Ο χρόνος ΠΑ για κάθε φοιτητή/-τρια ορίζεται στις **26 επισκέψεις**, οι οποίες κατανέμονται αναλογικά στις **13 εβδομάδες** που διαρκεί το ακαδημαϊκό εξάμηνο (για το χειμερινό εξάμηνο κατανέμονται στους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο, Δεκέμβριο, Ιανουάριο και για το εαρινό εξάμηνο στους μήνες Φεβρουάριο,

Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο). Εάν οι ασκούμενοι/-ες χρειαστεί να απουσιάσουν από την ΠΑ οφείλουν να ενημερώσουν έγκαιρα για την απουσία τους τόσο τον/την υπεύθυνο/-νη Εκπαιδευτικό στο φορέα που τους υποδέχεται- και φιλοξενεί όσο και τους Επόπτες/-τριές τους στο Πανεπιστήμιο. Η αναπλήρωση της ημέρας απουσίας τους είναι υποχρεωτική και θα πρέπει να γίνεται άμεσα.

✓ Επίσης οι φοιτητές/-τριες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι αποτελούν οργανικά μέλη της σχολικής κοινότητας, η οποία τους υποδέχεται και επομένως θα πρέπει να προσαρμόζονται σε κάθε υποχρέωση που μπορεί να προκύψει, πάντα μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας. Η τήρηση του ωραρίου είναι βασική υποχρέωση, καθώς επίσης και η συμπεριφορά που συνάδει προς την ιδιότητα του/της ειδικού παιδαγωγού και εκπαιδευτικού.

✓ Ο κάθε φοιτητής/-τρια κατά την προσέλευση και αποχώρησή του/της από το σχολείο, παρουσιάζεται στον διευθυντή/-ντρια του σχολείου και τον/την ενημερώνει σχετικά. Οι φοιτητές/-τριες θα πρέπει να συμπληρώνουν σε εβδομαδιαία βάση το Παρουσιολόγιο, το οποίο θα φέρει την υπογραφή του υπευθύνου εκπαιδευτικού και τη σφραγίδα του φορέα. Μετά την ολοκλήρωση της ΠΑ τα Παρουσιολόγια παραδίδονται μαζί με την γραπτή εργασία υπογεγραμμένα και σφραγισμένα στους επόπτες/-τριες της Πρακτικής Άσκησης.

✓ Οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να μαθητεύουν δίπλα στον/στην εκπαιδευτικό, να βοηθούν στη λειτουργία της τάξης, να καλλιεργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και μαθητές και να χρησιμοποιούν πρωτόκολλα, κλείδες παρατήρησης, τυπικά ή άτυπα αξιολογητικά εργαλεία που υπάρχουν, όπως και σχετική βιβλιογραφία ή άλλα έγγραφα που θα τους βοηθήσουν τόσο στην παρατήρηση, αξιολόγηση των μαθητών τους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όσο και στην εκπόνηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

✓ Ο κάθε φοιτητής/-τρια μπορεί να απευθύνεται στον/στην επόπτη/-τριά του για οποιαδήποτε εξειδικευμένη παροχή βοήθειας - υποστήριξης αναφορικά με την αντίστοιχη

αναπηρία και οφείλει να συμμετέχει υποχρεωτικά στις συναντήσεις ανατροφοδότησης της Πρακτικής Άσκησης στο Πανεπιστήμιο.

1.6. Αντικείμενο Ενασχόλησης στην Πρακτική Άσκηση

Οι πρώτες επισκέψεις αφιερώνονται:

α. στη γνωριμία με το διδακτικό προσωπικό και στην εξοικείωση με τις συνθήκες λειτουργίας της σχολικής μονάδας- όπου θα πραγματοποιηθεί η πρακτική άσκηση. *Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να σέβονται τις συνθήκες λειτουργίας κάθε σχολικής μονάδας, και να προσαρμόζονται σε αυτές όπως τήρηση ωραρίου, επικουρική συνοδεία παιδιών από και προς το σχολικό λεωφορείο, επικουρική επιτήρηση παιδιών στο προαύλιο, κατά τη διάρκεια σχολικών εορτών και εκδρομών)*

β. στη συστηματική παρατήρηση των μαθητών που ανήκουν στη σχολική μονάδα. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι φοιτητές /-τριες στη συστηματική και ακριβή παρατήρηση, καλό θα είναι να κρατάνε σημειώσεις (φύλλο-κλείδα παρατήρησης) οι οποίες θα αποτυπώνουν πληροφορίες κυρίως για τον/τους μαθητή/τές που θα επιλέξουν, καταχωρώντας στοιχεία σε όλους τους τομείς που τον/τους αφορούν (όπως π.χ. γνωστικό, ψυχοκοινωνικό, κινητικό τομέα, βασικές δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και μαθηματικών, επικοινωνία, αλληλεπίδραση κ.ά.). Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι θα πρέπει να γίνεται αναφορά από πλευράς των φοιτητών/-τριών και στη γενική εικόνα των παιδιών όλης της τάξης ή του τμήματος ένταξης. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής για την χορήγηση άδειας εισόδου στις σχολικές μονάδες, οι φοιτητές/-τριες δεν μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση στον ατομικό φάκελο του/των μαθητή/-τών παρά μόνο μέσα από την ενημέρωση που θα τους κάνει ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός της τάξης.

Αυτές οι πληροφορίες θα αποτελέσουν τη βάση για την αξιολόγηση του/των μαθητή/τών τους και τον σχεδιασμό του προγράμματος εκπαιδευτικής παρέμβασης με την υποχρέωση αναφοράς των ονομάτων των μαθητών/-τριών στη γραπτή εργασία τους με τρόπο που να διασφαλίζει το απόρρητο των προσωπικών τους δεδομένων.

1.7. Σχεδιασμός και Εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Παρέμβασης

Με βάση τις πληροφορίες που οι φοιτητές/τριες θα συγκεντρώσουν σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό της ειδικής τάξης ή του ΤΕ που θα επισκέπτονται, θα επιλέξουν έναν μαθητή/-τρια ή ομάδα μαθητών, προκειμένου να σχεδιάσουν και να οργανώσουν ένα εξατομικευμένο ή ομαδικό πρόγραμμα παρέμβασης ΕΕΠ/ΕΠΕ.

Η παιδαγωγική/εξατομικευμένη εκπαιδευτική παρέμβαση θα πρέπει να περιλαμβάνει πέντε μέρη:

- α. την αρχική αξιολόγηση του μαθητή/-τριας,
- β. τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός εξατομικευμένου προγράμματος
- γ. την ενδιάμεση ή διορθωτική αξιολόγηση του μαθητή/-τριας,
- δ. την τελική αξιολόγηση του μαθητή/-τριας
- ε. την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης ΕΕΠ/ΕΠΕ (*δηλ. την επίτευξη ή όχι των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων που έθεσαν οι φοιτητές/-τριες για τον μαθητή/-τρια τους*).

Αφού λοιπόν οι φοιτητές/-τριες επιλέξουν τον/τους μαθητή/τές, θα πρέπει να προβούν στην ατομική αξιολόγησή του/τους, η οποία θα στηρίζεται:

1. Στη συγκέντρωση όσων πληροφοριών θεωρούν χρήσιμες για την εκπόνηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σύμφωνα με τις οδηγίες του/της επόπτη/-τριας της ΠΑ. Εφόσον υπάρχει επίσημη γνωμάτευση μπορούν να την αξιοποιήσουν αν τους επιτραπεί.
2. Στην ακριβή καταγραφή - συστηματική παρατήρηση των δυνατών και αδύναμων χαρακτηριστικών και σημείων -συμπεριφορών του/των μαθητή/-τών σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα ή για συγκεκριμένες δραστηριότητες. Για κάθε επιμέρους στόχο οι φοιτητές/-τριες θα πρέπει, χρειάζεται να προσδιορίσουν κατάλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, να επιλέξουν συγκεκριμένες στρατηγικές, πρακτικές, τεχνικές με χρήση συγκεκριμένων ίσως υλικών τα οποία θα οδηγήσουν στην υλοποίηση του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος.

Απαραίτητη είναι η τελική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος από τους ίδιους τους/τις φοιτητές/-τριες στην βάση πάντοτε της υλοποίησης των στόχων που έθεσαν

αρχικά ή μετά την διορθωτική αξιολόγηση του μαθητή/-τριας τους. Οι φοιτητές/-τριες θα πρέπει να καταβάλουν ιδιαίτερη προσπάθεια εφαρμογής των γενικών αρχών και των εξειδικευμένων τεχνικών που έχουν αναφερθεί σε διάφορα μαθήματα του προγράμματος σπουδών για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία – ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στην περίπτωση μη υλοποίησης των στόχων θα πρέπει να υπάρχει πρόταση διορθωτικών αλλαγών, τροποποιήσεις και προσαρμογές (ενδιάμεση διορθωτική αξιολόγηση).

1.8. Φορείς Υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης στην Κατεύθυνση

Σύμφωνα με το Ν 4559/3-8-2018 αρ, φύλλου 142, άρθρο 22, παρ. 1,2 οι Προπτυχιακοί φοιτητές των ΑΕΙ, άρα και του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής μπορούν, στο πλαίσιο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, να ασκούνται σε **σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε δομές του Υπουργείου Παιδείας, και Θρησκευμάτων**. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), καθορίζονται τόσο η διαδικασία, οι όροι, τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις υλοποίησης, όσο και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την πρακτική άσκηση .

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο λόγω εκτάκτων συνθηκών (βλέπετε λήψη μέτρων προστασίας δημόσιας υγείας και αναστολή υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης στα Α.Ε.Ι) η Πρακτική Άσκηση Ι και ΙΙ δύναται να υλοποιηθεί σε φορείς εκτός του ΥΠΑΙΘ κατόπιν εισήγησης της συντονιστικής επιτροπής και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος και φυσικά πάντα με τη σύμφωνη γνώμη των εποπτών.

* **Υποσημείωση:** Οι φορείς υποδοχής των φοιτητών/-τριών της Κατεύθυνσης εγκρίνονται κάθε χρόνο από τη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής του ΥΠΑΙΘ.

2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ «ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

2.1. Εισαγωγή

Το Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας έχει εντάξει στο Πρόγραμμα Σπουδών του και προσφέρει στους φοιτητές και στις φοιτήτριές του την Πρακτική Άσκηση I & II. Η Πρακτική Άσκηση (εφεξής Π.Α.) αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, το οποίο διδάσκεται κατά τα δύο εξάμηνα του τελευταίου έτους σπουδών. Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι η ουσιαστική σύνδεση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και η ομαλή ένταξη των αποφοίτων στην παραγωγική διαδικασία.

2.2. Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης

Η ΠΑ των φοιτητών-τριών της Κατεύθυνσης Συνεχούς Εκπαίδευσης υλοποιείται σε φορείς που έχουν ως αντικείμενο τη διά βίου εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση/επιμόρφωση και τη συμβουλευτική υποστήριξη ενηλίκων, καθώς και σε σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως σε Επαγγελματικά Λύκεια ή σε εγκεκριμένες δομές του Υπουργείου Παιδείας, και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ), όπως Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Στόχοι της Π.Α. είναι:

- Η γνωριμία των φοιτητών/-τριών με τις συνθήκες λειτουργίας και τη διοίκηση του φορέα, τα εφαρμοζόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα χαρακτηριστικά των αποδεκτών των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Η απόκτηση από μέρους των φοιτητών/-τριών βασικών δεξιοτήτων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη διδακτική πράξη σε σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή σε δομές του Υπουργείου Παιδείας, και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ), που εμπίπτουν στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ή της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
- Η συστηματική παρατήρηση και καταγραφή από τους φοιτητές/-τριες μεθόδων και στρατηγικών διδασκαλίας και μάθησης του φορέα.

- Η δυνατότητα σχεδιασμού μαθήματος και η συμμετοχή του φοιτητή/-τριας στη διδασκαλία, υπό την επίβλεψη του Μέντορα που παρακολουθεί και υποστηρίζει τον φοιτητή/-τρια στον φορέα.
- Η παρατήρηση, καταγραφή και συμμετοχή των φοιτητών/-τριών στις Υπηρεσίες Επαγγελματικής Συμβουλευτικής - Επαγγελματικού Προσανατολισμού που παρέχει ο φορέας.
- Η καταγραφή της Π.Α. με τη συμπλήρωση ειδικών εντύπων και η συγγραφή μιας εργασίας, ανά εξάμηνο υλοποίησης.

2.3. Οργάνωση – Συντονισμός της Πρακτικής Άσκησης

Ο/Η κάθε ασκούμενος/-η φοιτητής/-τρια οφείλει να επιλέξει ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επόπιτη/-τρια της Π.Α., αφού προηγηθεί σχετική ανακοίνωση και συνάντηση με τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής της Κατεύθυνσης και προσωπική συνεννόηση με τον Επόπιτη/-τρια.

Η Π.Α. σχεδιάζεται, οργανώνεται και υλοποιείται από την αρμόδια Συντονιστική Επιτροπή του Τμήματος, η οποία αποτελείται από (i) ένα μέλος Δ.Ε.Π., για την Κατεύθυνση "Συνεχούς Εκπαίδευσης", τον Επίκουρο Καθηγητή κ.Μιλτιάδη Σταμπούλη, (staboulis@uom.edu.gr) (ii) ένα μέλος Ε.ΔΙ.Π., την κ.Αναστασία Παμπούρη (apamp@uom.edu.gr) και (iii) ένα μέλος Ε.Τ.Ε.Π., την κ.Θεοφανεία Τσαμπάζη (anita@uom.edu.gr).

Για τους/τις ασκούμενους/-ες ορίζεται από τον φορέα ένας/μία εκπαιδευτικός/στέλεχος, ο Μέντορας, ο/η οποίος/-α αναλαμβάνει την επίβλεψη και καθοδήγησή τους στο πλαίσιο της Π.Α.

2.4. Προϋποθέσεις Συμμετοχής στην Πρακτική Άσκηση

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, **ΜΟΝΟ** οι φοιτητές/-τριες των Ζ' και Η' εξαμήνων ή οι επί πτυχίω φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης «Συνεχούς Εκπαίδευσης» -που πληρούν τις Προϋποθέσεις Υλοποίησης ΠΑ όπως αυτές αναφέρονται στον Οδηγό Σπουδών ανά έτος εισαγωγής στο Τμήμα- δηλώνουν την Πρακτική Άσκηση I (ΠΑ I) ως υποχρεωτικό μάθημα, που προσφέρεται αποκλειστικά στο χειμερινό εξάμηνο σπουδών και την Πρακτική Άσκηση II (ΠΑ II) ως υποχρεωτικό μάθημα,

που προσφέρεται αποκλειστικά στο εαρινό εξαμήνο σπουδών κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Ειδικότερα, δικαίωμα δήλωσης Πρακτικής Άσκησης έχουν ΜΟΝΟΝ οι τεταρτοετείς ή επί πτυχίω φοιτητές /-τριες που κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου έχουν συγκεντρώσει 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS) από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και έχουν πάρει προβιβάσιμο βαθμό στα οριζόμενα ως προαπαιτούμενα μαθήματα της Κατεύθυνσης, ανάλογα με το έτος εισαγωγής τους στο Τμήμα (βλέπετε Οδηγό Σπουδών, ανά έτος εισαγωγής). Η Π.Α. υλοποιείται σε όλη τη διάρκεια του εξαμήνου, δηλ. κατά τις 13 εβδομάδες πραγματοποίησης των μαθημάτων, με τους περιορισμούς που δυνητικά θα μπορούσαν να προκύψουν από τη λειτουργία των φορέων υποδοχής. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση αναστολής λειτουργίας των φορέων υποδοχής ή /και αναστολής της φυσικής παρουσίας των φοιτητών /-τριών μας σε αυτούς λόγω έκτακτων συνθηκών¹ η Πρακτική Άσκηση δύναται, κατ' εξαίρεση, να υλοποιείται και να αξιολογείται (**πάντοτε υπό τη διακριτική ευχέρεια των εποπτών**) με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών:

α) Μείωση των επισκέψεων των φοιτητών /-τριών στις εκπαιδευτικές μονάδες - φορείς υποδοχής, ή και αποδοχή της τηλεργασίας «τηλεπρακτικής» λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε έκτακτες συνθήκες λειτουργίας των φορέων, σε συνδυασμό με τη δεκτικότητα συνεργασίας τους με τους ασκούμενους φοιτητές /-τριες.

β) υιοθέτηση εναλλακτικών τρόπων υλοποίησης και αξιολόγησης του παραγόμενου έργου των φοιτητών /-τριών όσον αφορά στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε επιλεγμένη ομάδα-στόχο ή στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης στους αποδέκτες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που καταθέτουν στον επόπτη /-τριά τους. Ενδεικτικά, θα μπορούσε να γίνει προσαύξηση των απαιτήσεων της γραπτής εργασίας που κατατίθεται, και ανεξαρτητοποίησή της από τις παραμέτρους της φυσικής παρουσίας στους φορείς σχεδιασμός επιμορφωτικών προγραμμάτων ή υλοποίηση μικροδιδασκαλιών, κατόπιν μελέτης και συζήτησης συγκεκριμένων υποθετικών περιπτώσεων (cases studies).

Τέλος, σημειώνεται ότι η Π.Α. πιστώνεται με 12 πιστωτικές μονάδες ECTS, ανά εξάμηνο.

---

¹ (βλ. έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού SARS-COVID-2, κ.ά)

**Ακολουθεί Παράδειγμα προϋποθέσεων υλοποίησης Π.Α. για φοιτητές-τριες που εισήχθησαν στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017/2018 και μετά (ΑΜ/18/19/20/21) (βλέπετε Οδηγό Σπουδών)

Ο/Η φοιτητής/-τρια δεν πρέπει να οφείλει περισσότερα από (8) μαθήματα, δηλαδή να έχει συγκεντρώσει 150 ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS από περασμένα μαθήματα Υ και ΥΕ (όχι από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής και Ξένης Γλώσσας) και να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς 4 από τα 6 προαπαιτούμενα μαθήματα, που έχουν ως εξής:

1. Συστήματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Γ' εξαμήνου)
2. Ψυχολογία Ανάπτυξης Ενηλίκων (Δ' εξαμήνου)
3. Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (Δ' εξάμηνο)
4. Δεξιότητες Διά Βίου Συμβουλευτικής και Διαχείρισης Σταδιοδρομίας (ΣΤ' εξάμηνο)
5. Η Δυναμική της Ομάδας στην Εκπαίδευση: Θεωρητικές και Πρακτικές Προσεγγίσεις (Ε' εξάμηνο)
6. Διδακτική Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Υλοποίηση Μικροδιδασκαλιών (Στ' εξάμηνο)

2.4.1. Προϋποθέσεις υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης εκτός Θεσσαλονίκης

Οι φοιτητές/-τριες της Κατεύθυνσης, μετά από συνεννόηση με τον/την επόπτη/τρια τους, υλοποιούν την Πρακτική τους Άσκηση κυρίως εντός του νομού Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ.12/13-2-2020 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, οι φοιτητές /-τριες οφείλουν να δηλώσουν την Πρακτική Άσκηση I (ΠΑ I) ως υποχρεωτικό μάθημα αποκλειστικά στο χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Στη συνέχεια θα έχουν την δυνατότητα να δηλώσουν την Πρακτική Άσκηση II (ΠΑ II) ως υποχρεωτικό μάθημα στο εαρινό εξάμηνο **ΜΟΝΟΝ** εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις επισκέψεις τους στους φορείς πρακτικής άσκησης, έχουν παραδώσει εργασία και έχουν πάρει προβιβάσιμο βαθμό στην Πρακτική Άσκηση I (ΠΑ I). Η παραπάνω απόφαση Γ.Σ. αφορά όλους ανεξαιρέτως τους φοιτητές του Τμήματος, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που μετακινούνται στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Επίσης με βάση τη σχετική απόφαση της Γ.Σ. (αρ. 2/14-09-2009), δίνεται η

δυνατότητα σε φοιτητές/-τριες να υλοποιούν την Π.Α. και εκτός Θεσσαλονίκης, όταν συντρέχουν λόγοι εργασίας, υγείας ή/ & ύπαρξη οικογένειας - ανατροφής ανήλικων τέκνων. Η εποπτεία της Π.Α. εκτός Θεσσαλονίκης βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια των εποπτών.

Στην περίπτωση που δεν συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι (εργασίας, υγείας, οικογένειας ή/ & ανατροφής ανήλικων τέκνων), για την πραγματοποίηση Π.Α. εκτός Θεσσαλονίκης οι φοιτητές/-τριες υποχρεούνται να περάσουν 3 επιπλέον μαθήματα (Υ ή ΥΕ), όπως αναφέρεται στον Οδηγό Σπουδών, δηλ. να συγκεντρώσουν 165 ECTS και να μην οφείλουν περισσότερα από πέντε μαθήματα (όχι μαθήματα Ε.Ε. και Ξ.Γ.).

Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση ΓΣ αρ. 19/23-01-2014, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που θα πρέπει να κατατεθούν στη Γραμματεία του Τμήματος και για τις περιπτώσεις υλοποίησης Π.Α. εκτός Θεσσαλονίκης είναι τα ακόλουθα:

1. Αίτηση ενδιαφέροντος του/της φοιτητή/-τριας μέχρι το τέλος Μαΐου του προηγούμενου από την πραγματοποίηση της Π.Α. ακαδημαϊκού έτους
2. Υπεύθυνη δήλωση του/της φοιτητή/-τριας ότι διαμένει μόνιμα εκτός Θεσσαλονίκης
3. Βεβαίωση της σχολικής μονάδας ή της δομής του ΥΠΑΙΘ. ότι αποδέχεται τον/την φοιτητή/-τρια για πραγματοποίηση Π.Α.

2.5. Υποχρεώσεις φοιτητών/-τριών στην διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης της Κατεύθυνσης

✓ Αρχικά οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να ελέγχουν ότι έχουν περάσει τα προαπαιτούμενα μαθήματα, και έχουν συγκεντρώσει τις απαραίτητες πιστωτικές μονάδες (ECTS), όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών και να δηλώνουν στη συνέχεια, ηλεκτρονικά, τα μαθήματα «Πρακτική Άσκηση Ι» και «Πρακτική Άσκηση ΙΙ», στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο σπουδών, αντίστοιχα. **ΜΟΝΟ** οι φοιτητές/-τριες που πληρούν τις προϋποθέσεις, κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου, δικαιούνται να ξεκινήσουν Π.Α.

✓ Αμέσως μετά την τοποθέτησή τους στους αντίστοιχους φορείς υλοποίησης Π.Α. από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής Π.Α. οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να ασκούνται στον φορέα υποδοχής όπου υλοποιείται η ΠΑ, δύο ημέρες την εβδομάδα, κατά κανόνα Τρίτη και Πέμπτη (εκτός και αν καθοριστούν διαφορετικά από τον φορέα υποδοχής). Ο χρόνος

Π.Α. για κάθε φοιτητή/-τρια ορίζεται στις **26 επισκέψεις**², οι οποίες κατανέμονται αναλογικά στις **13 εβδομάδες** που διαρκεί το ακαδημαϊκό εξάμηνο (π.χ. χειμερινό εξάμηνο μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο, Δεκέμβριο, Ιανουάριο καθώς και εαρινό εξάμηνο μήνες Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο). Εάν οι ασκούμενοι/-ες χρειαστεί να απουσιάσουν από την Π.Α., οφείλουν να ενημερώσουν έγκαιρα τόσο τον/την Μέντορα, στον φορέα υλοποίησης Π.Α., όσο και τον/την Επόπτη-ριά τους στο Πανεπιστήμιο. Η αναπλήρωση της ημέρας απουσίας τους είναι υποχρεωτική και θα πρέπει να γίνεται άμεσα.

✓ Οι ασκούμενοι /-ες πρέπει να γνωρίζουν ότι αποτελούν οργανικά μέλη του φορέα Π.Α., ο οποίος τους υποδέχεται και επομένως οφείλουν να προσαρμόζονται σε κάθε υποχρέωση που μπορεί να προκύψει, πάντα μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας. Η συμπεριφορά που συνάδει προς την ιδιότητα του στελέχους εκπαίδευσης ενηλίκων καθώς και η τήρηση του ωραρίου είναι περαιτέρω βασικές υποχρεώσεις των ασκούμενων.

✓ Κατά την προσέλευση και αποχώρησή τους από τον φορέα, οι ασκούμενοι-ες παρουσιάζονται στον Μέντορα και τον/την ενημερώνουν σχετικά. Επιπλέον, πρέπει να συμπληρώνουν σε εβδομαδιαία βάση το Παρουσιολόγιο, το οποίο θα φέρει την υπογραφή του Μέντορα και τη σφραγίδα του φορέα. Μετά την ολοκλήρωση της Π.Α. τα Παρουσιολόγια παραδίδονται, υπογεγραμμένα και σφραγισμένα, στα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής Π.Α.

✓ Οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να μαθητεύουν δίπλα στον/στην Μέντορα, να συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία του φορέα και να καλλιεργούν σχέση σεβασμού και εμπιστοσύνης με τα άλλα μέλη του προσωπικού. Επιπλέον, να αξιοποιούν τα κατάλληλα μέσα (βιβλιογραφία, άλλα έγγραφα κ.λπ.) που θα τους βοηθήσουν τόσο στη συστηματική παρατήρηση και καταγραφή των διαδικασιών σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων όσο και στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης ενηλίκων.

✓ Ο κάθε φοιτητής/-τρια μπορεί να απευθύνεται στον/στην επόπτη/-ριά του και στη Συντονιστική Επιτροπή Π.Α. της Κατεύθυνσης για οποιαδήποτε εξειδικευμένη παροχή βοήθειας – υποστήριξης, αναφορικά με την πρακτική του άσκηση και οφείλει να συμμετέχει υποχρεωτικά στις συναντήσεις ανατροφοδότησης της Π.Α. στο Πανεπιστήμιο.

---

² Όταν η Π.Α. υλοποιείται σε φορέα εκπαίδευσης ενηλίκων ή επιχείρηση, ορίζονται 5 ώρες ανά επίσκεψη. Στην περίπτωση που η Π.Α. υλοποιείται σε σχολική μονάδα, ο/η ασκούμενος-η ακολουθεί το ωράριο της μονάδας.

2.6. Αντικείμενο Ενασχόλησης στην Πρακτική Άσκηση

Οι πρώτες επισκέψεις του/της ασκούμενου-ης αφιερώνονται:

α. στη γνωριμία με το προσωπικό και στην εξοικείωση με τις συνθήκες λειτουργίας του φορέα, όπου θα πραγματοποιηθεί η Π.Α. Με ιδιαίτερη προσοχή και τηρώντας την επαγγελματική δεοντολογία οι φοιτητές-τριες παρακολουθούν τον τρόπο που εργάζεται το προσωπικό του φορέα, τις λειτουργίες που επιτελούνται, τη ροή της εργασίας, τις συναλλαγές με το κοινό, κ.λπ.

β. στη συστηματική παρατήρηση και καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φορέα, στον οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι φοιτητές /-τριες στη συστηματική και ακριβή παρατήρηση, συμπληρώνουν το *Φύλλο Καταγραφής Δραστηριοτήτων* του φορέα, στο οποίο αποτυπώνουν πληροφορίες σχετικές τόσο με το προφίλ του φορέα (νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας, αντικείμενο, ομάδες-στόχοι), όσο και με το είδος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται ως προς τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία και την αξιολόγησή τους. Οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για την σύνταξη του μέρους εκείνου της τελικής εργασίας των φοιτητών/-τριών που αναφέρεται στην παρουσίαση του φορέα και την ενδεικτική επιλογή και περιγραφή ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.

Κυρίως αντικείμενο της πρακτικής άσκησης

α) Με βάση τις πληροφορίες που οι φοιτητές/τριες θα συγκεντρώσουν, στις πρώτες επισκέψεις στον φορέα, και πάντα σε συνεργασία με τον Μέντορα, θα ασκηθούν στις διαδικασίες *σχεδιασμού, υλοποίησης ή/και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων* που υλοποιούνται στον φορέα, κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Επιπλέον, μπορεί να συμμετάσχουν στις διαδικασίες επικοινωνίας με και επιλογής των εκπαιδευομένων, στη δημιουργία αρχείου με στοιχεία εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών και σε άλλες εργασίες σχετικές με τα ως άνω αντικείμενα της Π.Α.

β) Η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τη *διδακτική πράξη* σε φορείς ή σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή σε δομές του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ), που εμπίπτουν στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων ή της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αποτελεί ένα ακόμη αντικείμενο της Π.Α. Στην περίπτωση αυτή οι φοιτητές/-τριες:

i) παρατηρούν συστηματικά κάποιον έμπειρο εκπαιδευτή ενηλίκων/εκπαιδευτικό και καταγράφουν τις μεθόδους και τα μέσα διδασκαλίας και μάθησης που χρησιμοποιεί

ii) μπορούν να σχεδιάσουν μία διδακτική ενότητα, υπό την επίβλεψη του Μέντορα, και να υλοποιήσουν τη διδασκαλία τους.

γ) Στην περίπτωση που ο φορέας Π.Α. προσφέρει *υπηρεσίες Επαγγελματικής Συμβουλευτικής - Επαγγελματικού Προσανατολισμού*, οι φοιτητές/-τριες γνωρίζουν τη διαδικασία της συμβουλευτικής παρέμβασης, τον πληθυσμό-στόχο, τις μεθόδους και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Οι επαγγελματικοί σύμβουλοι του φορέα -σε ειδικές συναντήσεις- περιγράφουν τη δουλειά τους και το υλικό που χρησιμοποιούν και, εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη των ωφελουμένων, επιτρέπουν στον/στην ασκούμενο-η να παρακολουθήσει ατομικές ή ομαδικές συμβουλευτικές συναντήσεις.

Η συστηματική παρουσίαση όλων των δραστηριοτήτων με τις οποίες ασχολήθηκαν οι φοιτητές/-τριες, κατά την Π.Α., μαζί με την παρουσίαση του φορέα και την κριτική αποτίμηση της Π.Α. -συνάφεια με το αντικείμενο σπουδών, επαγγελματικό ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο αντικείμενο κ.λπ.- αποτελούν το αντικείμενο της τελικής εργασίας, την οποία εκπονούν οι φοιτητές/-τριες και την καταθέτουν με την ολοκλήρωση του εξαμήνου στη Συντονιστική Επιτροπή Π.Α. του Τμήματος.

2.7. Φορείς υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης στην Κατεύθυνση

Η ΠΑ των φοιτητών-τριών της Κατεύθυνσης Συνεχούς Εκπαίδευσης υλοποιείται σε φορείς που έχουν ως αντικείμενο τη διά βίου εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση/επιμόρφωση και τη συμβουλευτική υποστήριξη ενηλίκων ή σε επιχειρήσεις και οργανισμούς, οι οποίοι διαθέτουν τμήματα εκπαίδευσης των στελεχών τους.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Ν. 4559/2018 (ΦΕΚ 142/Α/3-8-2018, άρθ. 22, παρ. 1): «Προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των ΑΕΙ, ... μπορούν, στο πλαίσιο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, να ασκούνται σε σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε δομές του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων». Φορείς που εμπίπτουν στην παραπάνω κατηγορία και εντάσσονται στο πεδίο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Διά βίου Μάθησης είναι τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ).

**Υποσημείωση: Η υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/-τριών της Κατεύθυνσης Σ.Ε. στους παραπάνω δημόσιους φορείς εγκρίνεται κάθε χρόνο από την Γενική Γραμματεία Διά βίου Μάθησης (στα ΣΔΕ και ΙΕΚ) και την Διεύθυνση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (στα ΕΠΑΛ) του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΠ.Ε.Θ.)